

HANDLEIDING

ProHIC

PROBLEEMGERICHT WERKEN
AAN HIGH IMPACT CRIME

High Impact Crime, afgekort als HIC, omvat delicten die een grote impact hebben op het slachtoffer en vaak ook op zijn of haar directe omgeving.

Het gaat vooral om het volgende trio:

WONINGINBRAAK

STRAATROOF

OVERVAL

De veiligheidsbeleving van slachtoffers van veelvoorkomende criminaliteit is vaker negatief dan van personen die geen slachtoffer waren. Niet alleen de omvang van HIC, maar zeker ook de gevolgen voor slachtoffers vormen reden om deze vormen van criminaliteit aan te pakken.

Met een probleemgerichte aanpak is een bewezen effectieve aanpak van HIC mogelijk. We noemen dat de **ProHIC aanpak**. Deze aanpak brengt de kennis en ervaringen op het gebied van HIC nationaal en internationaal bij elkaar en streeft naar een duurzame afname van HIC.

De ProHIC aanpak wordt ondersteund door vier instrumenten

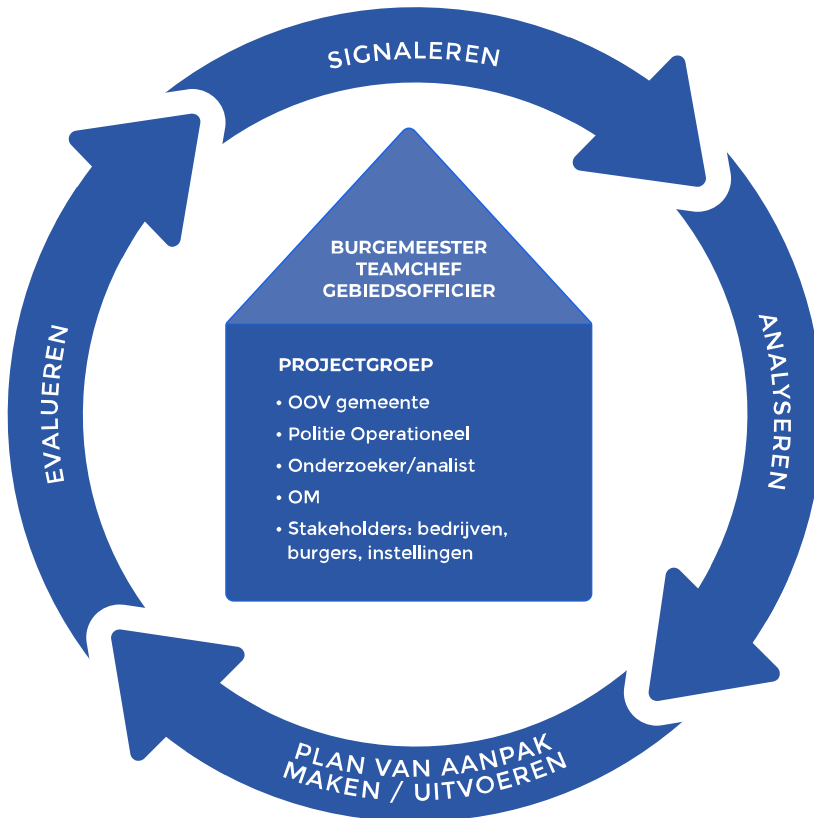
- Een Handleiding met Basisboek.
- De website www.ProHIC.nl.
- Meer dan 250 Kennisparels.
- Promotiemateriaal (poster, hand out, teaser, flowchart en infographic).

In het Basisboek wordt de ProHIC aanpak uitgebreid beschreven, met voorbeelden uit de praktijk geïllustreerd en met wetenschappelijke literatuur onderbouwd. In deze Handleiding zijn de belangrijkste elementen van de ProHIC aanpak samengevat.

De ProHIC aanpak bestaat uit

- Vijf ingrediënten: Sturing door de driehoek, Gebruik maken van beschikbare kennis, Informatie Gestuurde Veiligheidszorg (IGV) en samenwerking, Burgerparticipatie en Probleemgericht werken (SAPE).
- SAPE bestaat uit vier samen te nemen stappen: Signalering, Analyse, Plan van Aanpak en Evaluatie.

Schema SAPE

Vijf ingrediënten voor de aanpak van HIC

Informatie Gestuurde veiligheidszorg	Burgerparticipatie	Sturing door de driehoek	Gebruik maken van beschikbare kennis	Probleemgericht werken
--------------------------------------	--------------------	--------------------------	--------------------------------------	------------------------

Ingrediënten SAPE

Informatie gestuurde veiligheidszorg

Informatie Gestuurde Veiligheidszorg (IGV) gaat uit van integraal werken. Het gaat dan om stakeholders met deels andere belangen en interesses. Het zijn verschillen die in de weg kunnen zitten. Het is daarom nuttig te kijken naar kwaliteitsaspecten voor een goede samenwerking.

Burgerparticipatie

Het betrekken van burgers, bedrijven en organisaties vergroot de kans op een succesvolle aanpak van HIC. Dit kan op verschillende manieren of momenten: bij het signaleren van problemen, besluitvorming over prioriteiten, de nadere analyse van de problematiek en natuurlijk ook bij de uitvoering van maatregelen.

Sturing door de driehoek

De ProHIC aanpak vereist lokaal sturing door de driehoek, bestaande uit de burgemeester, het OM en de politie. De driehoek werkt daarbij - afhankelijk van het type probleem - samen met organisaties, bedrijven en burgers. Het gaat dus om mensen en organisaties met deels verschillende taken, verschillende kennis en verschillende (on)mogelijkheden. Die verschillen zijn de kracht van integraal werken. Door het totale project te verdelen in afzonderlijke fasen zorg je ervoor dat de noodzakelijke stappen in de juiste volgorde worden gezet.

Gebruik maken van beschikbare kennis

Degelijke kennis en informatie over wat wel en wat niet werkt is essentieel. In de afgelopen decennia is veel kennis en ervaring opgedaan met de aanpak van criminaliteit en onveiligheid in het algemeen, en met HIC in het bijzonder. Deze kennis is ook vastgelegd in de vorm van 'Kennisparels' die te vinden zijn op www.ProHIC.nl.

Probleemgericht werken

We vatten het samen als SAPE en dat bestaat uit vier gezamenlijk te nemen stappen: Signalering, Analyse, Plan van Aanpak en Evaluatie.

STAP 1 Signaleren en prioriteren

Signaleren

- Bepaal of er in uw gemeente (grote) problemen met HIC zijn en wat daar de gevolgen van zijn. Gebruik als input:
 - Politiegegevens (portal, scan, early warning).
 - Afweging van de ernst.
 - Maak eventueel een bredere afweging van het totale plaatje van de lokale criminaliteit in de gemeente (op basis gesprekken met sleutelpersonen of een periodieke enquête onder bewoners).
- Kijk daarbij vooral naar concentraties in tijd, plaats en (groepen) daders en slachtoffers.
- Geef globaal aan wat ten aanzien van deze probleem bereikt zou moeten worden door burgers/instellingen/bedrijven, gemeente, politie en OM.
- Kies samen een of meer van de genoemde problemen (prioritering) en analyseer die in de volgende stap nader.

Prioriteren

Wanneer je extra aandacht aan HIC geeft, bepaal je op basis van:

Hoe vaak gebeurt het? Wat is de ernst? Wat is de onrust?

Criminaliteit is niet evenredig gespreid in tijd/plaats/persoon.

Neem in je **signalering en prioritering** mee of en in welke mate er sprake is van:

Hot times Hot places/Hot spots Hot shots/Hot groups Hot victims

Op basis van de gemaakte integrale informatieanalyse wordt uiteindelijk door de lokale driehoek bepaald wat er aangepakt wordt. De driehoek beslist over hoofdlijnen, beleidskeuzes en strategie, maar niet over concrete maatregelen. Hiervoor stellen zij een projectgroep aan die een 'vitale coalitie' moeten gaan vormen.

Bronnen

Er zijn verschillende gegevens die kunnen helpen bij het signaleren en prioriteren:

Dataportaal (toegankelijk voor iedereen)	Gebiedsscan & CAS (politie)	Early Warning (politie)
--	-----------------------------	-------------------------

De hier boven genoemde instrumenten helpen bij het beantwoorden van vragen over:

Toename in tijd	Vergelijkbare gemeenten/wijken
Concentratie delicten/dader(s)/slachtoffers(s)/buit	Type dader(s)/Slachtoffer(s)

Let op! Bij gebruik van politiedata gelden strikte regels die wettelijk zijn vastgelegd in de AVG/Wpg

In het kader van het lokale integrale veiligheidsbeleid is vaak een bredere afweging noodzakelijk. Door niet alleen naar politiecijfers te kijken, wordt het plaatje van de lokale criminaliteit scherper en duidelijker. Dat is een vorm van 'triangulatie'. Denk dan bijvoorbeeld aan:

• CBS VeiligheidsMonitor

• Lokale (slachtoffer) onderzoeken

In essentie gaat het erom dat de HIC-problematiek zowel kwantitatief als kwalitatief bekeken wordt.

STAP 2 Analyseren

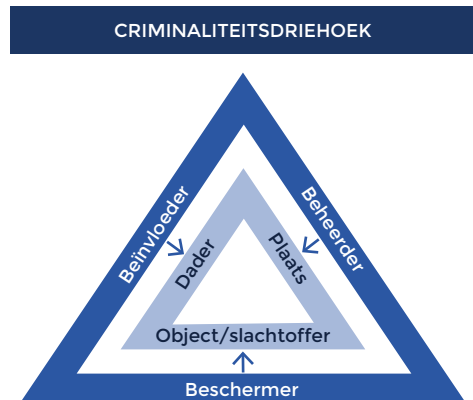
Als gezamenlijk de prioriteiten zijn gesteld, is een verdiepende analyse van belang.

- Wat weten we precies van het aan te pakken probleem (plaats/tijd/daders/slachtoffers, aard/omvang/ontwikkeling) en wie zijn er bij betrokken? Wie doen er nu al iets aan en wat doen ze?
- Hoe/waardoor ontstaat het probleem (oorzaak/gevolg): wat veroorzaakt wat?

Met meerdere bronnen (triangulatie) maken politie en gemeente, het liefste gezamenlijk met burgers, bedrijven en organisaties, een zorgvuldige analyse.

Twee methodes worden uitgelicht:

De (dubbele) criminaliteitsdriehoek →
en De Gouden W's

Om deze methoden te kunnen vullen, kun je gebruik maken van de informatie die al verzameld is bij signalering en prioritering en dit verder aanvullen met zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie. Bijvoorbeeld:

Politiegegevens

Schouwen

Gesprekken

Crime scripting

Andere nuttige onderzoeksmethodes zijn beschikbaar via het CCI-project. (www.cuttingcrimeimpact.eu).

Verder is het van belang uit te zoeken:

Wat weten we al

Wie doen er al iets

Welke informatie

Triangulatie

STAP 3 Plan van Aanpak maken en uitvoeren

- Formuleer samen met alle betrokkenen wat je ten aanzien van het probleem wilt bereiken, welke maatregelen daarbij mogelijk zijn om het probleem op te lossen/te verminderen en kies de best haalbare set aan maatregelen.
- Waarom en hoe zou (elk van de) maatregelen kunnen werken? Geef daarbij steeds een korte omschrijving en onderbouwing van de veronderstelde werking. Bekijk daarbij ook wat anderen (binnen/buitenland) al gedaan/geprobeerd hebben.
- Maak samen een Plan van Aanpak met daarin de probleembeschrijving, afbakening, aanpak (doelen/maatregelen/planning/betrokkenen/middelen) en het evaluatieplan.

Formuleer concrete doelen via de SMART methode:

Specifiek

Meetbaar

Acceptabel

Realistisch

Tijdsgebonden

Er zijn veel bewezen effectieve maatregelen te vinden bij onder andere:

- ProHIC kennisparels (<https://prohic.nl>)
- Databanken
- Popcenter (<https://popcenter.asu.edu>)
- CCV (<https://hetccv.nl>)
- EFUS (<https://efus.eu>)
- EUPCN (<https://eucpn.org>)

Check je Plan van Aanpak (PvA):

1. Is er sprake van **focus**?
2. Is er sprake van een **evenwichtig maatregelenpakket**? Kunnen de betrokkenen de maatregelen ook echt uitvoeren? Hebben zij er tijd, geld en toestemming voor?
3. Hebben de geplande maatregelen samen als pakket het **gewenste effect** en is er geen sprake van mogelijke negatieve neveneffecten?
4. Is de **evaluatie** vooraf al goed **geregeld**?
5. Wordt er goed op de aanpak gestuurd? Wie is binnen de driehoek eerste aanspreekpunt en verantwoordelijke?

Resultaat

Een Plan van Aanpak voor de lokale driehoek. Een PvA gemaakt door de teamchef politie en het gemeentelijke hoofd OOV in samenwerking met bewoners, organisaties en instellingen. Een PvA met een summiere weergave van de analyse van het eerder geprioriteerde HIC-probleem, de te bereiken doelen en in te zetten maatregelen en een opzet voor een eventuele evaluatie van proces en effect.

STAP 4 Evaluatie

Opbrengsten evaluatie

- Zet de resultaten van de uitgevoerde maatregelen op een rijtje en rapporteer daarover (indien dat vereist is). Leg minimaal voor uzelf en de betrokkenen de resultaten vast en communiceer een en ander.
- Wat kan er uit de evaluatie geleerd worden over het proces (wat ging goed en wat ging minder goed) en het effect (output, outcome en impact). Wat werkte wel, wat werkte niet en wat is veelbelovend?

Leren

Wie iets wil leren, ontkomt er niet aan om te evalueren. Minimaal kan men halverwege of na afloop van een project met alle betrokkenen eens om de tafel gaan zitten om te bespreken wat er goed ging en wat er beter kan. Als er meer noding is, kun je denken aan een effect-en/of procesevaluatie.

Bij de effectevaluatie is het belangrijk dat de doelen in het PVA SMART geformuleerd zijn zodat ze makkelijk te evalueren zijn. Je kijkt naar:

Output Outcome Impact

Wil je nagaan of het halen van de meerdere (sub)doelen heeft geleid tot het halen van het overkoepelende hoofddoel, dan heb je een aanvullende voorwaarde:

- een heldere doel-middelenketen of beleidstheorie, waarin de oorzakelijke relaties tussen hoofddoel, subdoelen en maatregelen staan beschreven.

Bij de procesevaluatie gaat het om de mensen, instrumenten en middelen. Je kijkt naar:

Input

Throughput

Tot slot

De ProHIC aanpak werkt niet alleen in het buitenland, maar ook in Nederland. Bewezen effectief noemt men dat. Het Basisboek ProHIC en de website www.ProHIC.nl geven richting en bevatten alle instrumenten, tips en ideeën waarmee u lokaal gelijk aan de slag kunt gaan. Samen krijgen we High Impact Crime klein.

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

www.cuttingcrimeimpact.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 787100

